

Oponentský posudek

doktorské disertační práce Mgr. Moniky Drastíkové

Molekulárně biologická vyšetření somatostatinových receptorů v diagnostice hypofyzárních nádorů

Oponovaná disertační práce byla vypracována jako kvalifikační spis k získání titulu PhD. na Lékařské fakultě UK v Hradci Králové v rámci doktorského studijního programu klinická biochemie. Zabývá se patofyziologií hypofyzárních adenomů a jejich klasifikací se zaměřením na molekulárně biologická vyšetření somatostatinových receptorů v diagnostice těchto nádorů. Somatostatinové receptory, které patří do rodiny receptorů spřažených s G-proteinem, jsou hojně zastoupeny nejen ve zdravé tkáni, ale také na povrchu nádorových buněk, včetně těch hypofyzárních.

Ve studii byly vyšetřeny hypofyzární adenomy od 206 osob (105 mužů a 101 žen) a pomocí NMR byla charakterizována jejich lokalizace, směr růstu a velikost. Ve vzorcích resekovaných nádorů byla provedena molekulárně biologická analýza exprese všech pěti typů somatostatinových receptorů spolu s estrogenovým receptorem ER1 a dopaminovým receptorem D2R. Relativní exprese jednotlivých receptorů byly charakterizovány v závislosti na klinické diagnóze a u klinicky afunkčního adenomu (KAA, 144 případů) také na věku, na pohlaví, na místu uložení a směru růstu, ale u žádného z těchto parametrů nebyla nalezena signifikantní korelace. Protože somatostatin má v organismu nezastupitelnou úlohu nejen v modulaci endokrinních a exokrinních funkcí, ale také při inhibici proliferace buněk a spouštění apoptózy, a protože jeho úloha u hypofyzárních adenomů není dosud plně objasněna, je disertační práce Mgr. Drastíkové vysoce aktuální.

Autorka ve své disertační práci formuluje pět základních cílů, které odpovídají zvolenému tématu práce. Pomocí vhodně zvolených metod zpracování a statistickému zhodnocení dosažených výsledků dokládá v závěrech své práce, že cíle práce byly splněny. Práce přináší nové poznatky, které rozšiřují naše znalosti o expresi somatostatinových receptorů v různých typech nádorů hypofýzy. Nepodařilo se sice najít nějaké obecné zákonitosti, ale jisté korelace byly nalezeny, i když je zatím obtížné říct, jak mohou být dosažené výsledky využity v praxi.

Práce splnila svůj cíl a autorka prokázala svou erudici při práci v laboratoři a schopnost předávání teoretických i praktických poznatků. Vlastní přínos pro teorii vědního oboru a praxi nedokáží však posoudit. Z přehledu publikačních aktivit autorky je zřejmé, že pracuje v širším kolektivu pracovníků a je pro mne rovněž obtížné posoudit její podíl na celkových výsledcích kolektivu.

Závěr: *Disertační práce Mgr. Moniky Drastíkové splňuje požadavky kladené na doktorskou disertační práci. Předloženou prací prokázala schopnost tvůrčí práce v oblasti výzkumu a způsobilost k samostatné vědecké práci. Splňuje tak požadavky kladené na doktorskou disertační práci ve smyslu § 47 zákona č. 111/1998 Sb. o VŠ. Doporučuji ji proto přijmout jako podklad k dalšímu řízení ve věci přiznání vědeckého titulu PhD.*

Prof. RNDr. Jiří Patočka, DrSc.,
Katedra radiologie, toxikologie a ochrany obyvatelstva,
Zdravotně sociální fakulta
Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích
České Budějovice

V Hradci Králové, 12. července 2015